

To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
From: [redacted]
Sent: Fri 11/27/2020 10:43:29 AM
Subject: RE: RIVM Persupdate vrijdag 27 november 2020
Received: Fri 11/27/2020 10:43:30 AM

Thanks! Goed om te horen.

Ben er zelf ook blij mee. Er is dagelijks genoeg te melden, en zo niet is dat ook prima. Ik heb nu niet meer het gevoel dat we mosterd na de maaltijd serveren.

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Datum: 27 november 2020 om 11:37:32 CET
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: RIVM Persupdate vrijdag 27 november 2020

Ik heb nog niet teruggekoppeld dat er vanuit de DR heel enthousiast is gereageerd op het voornemen de persupdate dagelijks uit te brengen. Ik vind het zelf ook erg prettig, veel beter te behappen en korter op de bal wat betreft de aanstaande media optredens en publicaties.

Hartelijke groet,

[redacted]
 06 [redacted]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 Postbus 1, 3720 BA Bilthoven
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, 3721 MA Bilthoven
www.rivm.nl

[redacted]
 RIVM, de zorg voor morgen, begint vandaag.

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 11:04
Onderwerp: RIVM Persupdate vrijdag 27 november 2020

Goedemorgen,

Hierbij de RIVM Persupdate van vrijdag 27 november.

In deze Persupdate aandacht voor: coronavirus, stookalert, alcohol, sport, stikstof, bestrijdingsmiddelen en bevolkingsonderzoek borstkanker.

Coronavirus

- Donderdag 26 november
 - De meeste mensen willen dat de eerste vaccins naar ouderen, kwetsbaren en zorgmedewerkers gaan, om zo het aantal sterftes te beperken. Maar dat moet wel vrijwillig. Een vaccinatieplicht, direct of indirect, krijgt amper steun. Omdat het hard gaat met de ontwikkeling van vaccins tegen corona rijst de vraag: wie mag er eerst? Het kabinet kiest ervoor om het aantal sterftes te beperken en kwetsbare groepen voor te laten gaan. Uit onderzoek van EenVandaag blijkt dat driekwart (76 procent) daarachter staat. Deze grote groep noemt dit plan 'logisch', 'redelijk' en 'effectief': <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/meerderheid-wil-eerste-coronavaccinaties-voor-ouderen-kwetsbaren-en-zorgmedewerkers-maar-wel-vrijw/>
 - [redacted] sprak met [redacted] over kerst, versoepelen van maatregelen en de huidige stand van zaken in het radioprogramma 1op1: <https://www.nporadio1.nl/1-op-1/onderwerpen/68467-2020-11-26-gommers-andere-regels-voor-jongeren-dan-voor-ouderen>
 - De NOS heeft een artikel gewijd aan de testcapaciteit. Er kan veel meer getest worden: gemiddeld werden afgelopen week zo'n 35.000 coronatests per dag uitgevoerd, terwijl er capaciteit is voor 67.000 per dag. Waarom gebeurt dat niet?: <https://nos.nl/artikel/2358194-het-is-rustig-in-de-teststraat-waarom-wordt-die-capaciteit-niet-gebruikt.html>

- Het coronavaccin van farmaceut AstraZeneca wordt waarschijnlijk opnieuw getest nadat de farmaceut en de universiteit van Oxford hebben toegegeven dat er een fout is gemaakt bij de ontwikkeling van het vaccin. Maandag claimden AstraZeneca en de universiteit van Oxford dat de effectiviteit van hun vaccin kan oplopen tot 90 procent. Die claim was gebaseerd op een tussentijdse analyse van de eerste onderzoeksgegevens.
- De afgelopen dagen ontstond er onrust over die claim. Het vaccin zou 90 procent bescherming bieden bij proefpersonen die eerst een halve dosis van het vaccin kregen en een maand later een hele dosis. Bij mensen die twee keer een hele dosis ontvingen zou het slechts 62 procent effectief zijn. Vervolgens stelden verschillende media dat de gemiddelde leeftijd van de groep die anderhalve dosis ontving lager zou liggen dan in de groep die twee volledige doses ontving. Omdat jongere mensen doorgaans minder vatbaar zijn voor het virus, levert dat mogelijk een vertekend beeld op. AstraZeneca-topman Soriot zegt tegen Bloomberg dat er nu een nieuwe studie nodig is om te onderzoeken of die lagere dosis daadwerkelijk beter werkt. Veel media hebben hierover bericht.
- De eerste leveringen van een coronavaccin komen in de Verenigde Staten volgende week en de week erna beschikbaar, heeft president Trump gezegd. De eersten die het vaccin krijgen, zijn ouderen en medisch personeel. De president zei er niet bij om welk vaccin het precies gaat.
- Nu.nl heeft nog een artikel gepubliceerd naar aanleiding van de RIVM bijpraatsessie over het coronavaccin: <https://www.nu.nl/coronavirus/6092810/rivm-start-vaccinatie-corona-waarschijnlijk-niet-voor-einde-van-het-jaar.html>
- Bij de vraag wie er als eerste gevaccineerd gaan worden, mag het doel van 'de meeste gezondheidswinst' niet de sociale ongelijkheid vergroten, betogen drie juristen in NRC: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/25/denk-bij-coronavaccin-aan-sociaal-kwetsbaren-a4021376>
- Universiteiten en ziekenhuizen worstelen met medewerkers die de ernst van het coronavirus bagatelliseren. Met gedragscodes proberen zij reputatieschade te voorkomen: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/25/het-ziekenhuis-wil-liever-niet-dat-de-arts-corona-relatieveert-a4021482>
- 5.1.2e was te gast bij Nieuwsuur. Hier sprak hij over de komende kerstdagen, de huidige besmettingscijfers, de eerste golf en persoonlijke beschermingsmiddelen en verpleeg- en verzorgingshuizen: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2358252-van-dissel-is-somber-over-kerst-hoopt-op-einde-aan-maatregelen-in-de-zomer.html>
- 5.1.2e sprak bij Op1 over de laatste besmettingscijfers en de stand van zaken op de IC's: https://www.npostart.nl/ernst-kuipers-over-de-laatste-besmettingscijfers-en-de-stand-van-zaken-op-de-ics/26-11-2020/POMS_BV_16361907
-
- Vrijdag 27 november
 - Vorige week zijn er ongeveer 350 mensen meer overleden dan normaal, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek op basis van voorlopige cijfers. Deze zogenoemde oversterfte kan voor een groot deel worden toegeschreven aan de tweede coronagolf. Sinds de start van de tweede golf, negen weken geleden, zijn 3900 mensen extra overleden. Dat zijn hogere cijfers dan het officiële dodental als gevolg van covid-19: daarbij gaat het alleen om overledenen van wie vaststaat dat ze het coronavirus droegen. De eerste golf was na negen weken voorbij. Toen bedroeg de oversterfte 9000 mensen.
 - Diverse media hebben aandacht besteed aan de resultaten van het PIENTER Corona studie van het RIVM. Hieruit blijkt dat bij ruim 90% van de mensen bij wie antistoffen tegen SARS-CoV-2 in het bloed zitten, zijn ruim 6 maanden later nog steeds antistoffen in het bloed aanwezig. In deze 6 maanden zijn de antistoffen bovendien sterker geworden. Ze binden zich beter aan het virus en daarom zijn minder antistoffen nodig om hetzelfde werk te doen:
 - Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/goed-nieuws-antistoffen-tegen-corona-warden-juist-sterker-na-besmetting~a56e1750/>
 - RTL Nieuws: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5199488/antistoffen-coronavirus-rivm-pienter-onderzoek>
 - Nederlands Dagblad: <https://www.nd.nl/nieuws/varia/1005079/90-procent-heeft-halfjaar-na-coronabesmetting-nog-antistoffen>
 - De artsen, virologen en epidemiologen van het OMT komen nu op vrijdagen virtueel bijeen, dus voor het zondagse Catshuisberaad. Eerder vergaderde het OMT op maandag, maar door de nieuwe timing nemen de adviseurs van het kabinet nu het voortouw. Zo bericht het Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/omt-vergaderd-nu-voor-het-catshuisberaad-goed-als-ze-onze-inzichten-meenemen~a07e6e80/>
 - Bij veel artsen is de kennis over immunologie blijkbaar diep weggezakt. Dat stelt 5.1.2e, CEO van het University College London Hospitals (UCLH), in zijn column in MedischContact: <https://www.medischcontact.nl/opinie/blogs-columns/column/covid-19-en-de-onzinexperts.htm>

- Wederom aandacht voor het vaccin van AstraZeneca, waar een nieuwe studie de werkzaamheid voor wordt gestart:
 - <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/zeer-effectieve-oxfordvaccin-vertoot-toch-wat-barstjes~bed748a9/>
 - <https://www.trouw.nl/binnenland/waarom-er-vertraging-dreigt-voor-het-oxfordvaccin~b4878094/>
 - Veel media hebben aandacht voor de gevolgen van de coronacrisis voor het openbaar vervoer en de horeca. Het openbaar vervoer zal volgend jaar 10 procent in de dienstregeling moeten snijden om financieel overeind te blijven. Een groot deel van de horecabedrijven staat op omvallen en er is per direct aanvullende financiële steun en toekomstperspectief nodig, zegt Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Volgens KHN lijkt er op korte termijn geen versoepeling te komen van de coronamaatregelen en dat zorgt voor "een uitermate somber beeld voor de horeca voor de komende 1,5 maand". Horecaondernemers verwachten dat de omzet in 2020 met 50 procent zal dalen ten opzichte van 2019. Ook aandacht voor voorspelling van het CPB. De economie krimpt dit jaar iets minder hard dan verwacht en zal uitkomen op 4,2 procent. Dat komt door het onverwacht sterkere herstel in het derde kwartaal. Maar, zo voorspelt het CPB, volgend jaar zal de economie iets minder hard groeien door de tweede coronagolf.
 - Duitsland, Italië en Frankrijk willen de skigebieden het liefst dichthouden tot 10 januari. Dit leidt tot grote woede in Oostenrijk. Zij willen dat de wintersport koste wat kost doorgaat en hebben al verklaard dat er met Kerst gewoon geskiëd kan worden. Ook Zwitserland wil de pistes openhouden. Het standpunt van de Oostenrijkers heeft alles te maken met het economische belang van de wintersport voor het Alpenland. Het toerisme brengt daar 15 procent van het bruto binnenlands product op. Volgens minister van Financiën Gernot Blümel betekent elke week dat er niet gewintersport kan worden een omzetverlies van 800 miljoen euro. Als de start van het wintersportseizoen naar achter wordt verschoven, eisen de Oostenrijkers een schadevergoeding van de Europese Unie. "Als de EU dit echt wil, zullen ze moeten betalen", zegt Blümel.
 - Het eilandstaatje Samoa heeft, bijna negen maanden nadat de Wereldgezondheidsorganisatie het coronavirus officieel tot pandemie had verklaard, het eerste besmettingsgeval vastgesteld. Volgens The Guardian gaat het om een 70-jarige Samoan die vanuit Melbourne, Australië naar de hoofdstad Apia in Samoa was gereisd met een repatriërvlucht. Hij kwam aan op 13 november.
 - In Duitsland is het aantal geregistreerde coronabesmettingen boven de miljoen uitgekomen. Vandaag werden 22.806 nieuwe gevallen vastgesteld, 842 minder dan de week ervoor, maar ruim 500 meer dan een etmaal eerder. Voor de vierde dag op rij is het aantal nieuwe besmettingen gestegen. Daarmee komt het totale aantal gemelde besmettingen op 1.006.394, meldt het Robert Koch-instituut.
 - In coronatijd kun je in plaats van je midden op de dag te laten overvallen door lusteloosheid maar beter flink gaan sporten, betoogt filosoof Ron Welters in de Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-duurvermogen-is-goed-tegen-virus-en-verveling~be14b30c/>
 - Amerikaanse ziekenhuizen maken zich zorgen over de besmettingen in het land, zeker nu veel Amerikanen het vliegtuig hebben gepakt om Thanksgiving te vieren.
 - Trouw heeft een artikel gewijd aan het uitstel van de subsidieregeling voor ventilatie op scholen: <https://www.trouw.nl/onderwijs/zit-de-klas-straks-de-hele-winter-in-de-kou~b7bb0d6a/>
 - Overheden kijken in de coronacrisis te veel naar het redden van levens en te weinig naar het redden van levensjaren, waarschuwt de Australische ethicus Peter Singer: <https://www.trouw.nl/verdieping/het-coronavaccin-eerst-voor-de-alleroudste-nederlanders-slechte-keuze-vindt-ethicus-peter-singer~bbe28d27/>
- Vooruitblik:
 - Op zaterdag 28 november publiceert de Volkskrant een artikel over luchtkwaliteit i.r.t. het coronavirus. Aanleiding is onderzoek naar dit verband door het Duitse Max Planck instituut. 5.1.2e heeft namens het RIVM gesproken met de krant.
 - Het Reformatorisch Dagblad heeft vragen gesteld naar aanleiding van de inmiddels bekende kritiek van 5.1.2e op de PCR-test zoals beschreven in een artikel bij Eurosurveillance. 5.1.2e van ErasmusMC heeft de journalist te woord gestaan. RIVM zal een document met uitleg sturen. De publicatie is naar verwachting zaterdag 28 november.
 - De NOS publiceert naar verwachting zaterdag 28 november een artikel op basis van een interview met 5.1.2e en 5.1.2e.

Stookalert

Op donderdag 26 november heeft het RIVM een stookalert afgegeven voor de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel,

Noord-Holland, Noord-Brabant en Flevoland. Het RIVM roept daarmee mensen op om die dag in die provincies geen hout te stoken. Volgens de verwachtingen van het KNMI zijn de weersomstandigheden namelijk ongunstig waardoor de rook blijft hangen. Door niet te stoken, worden gezondheidsklachten en (geur)hinder voorkomen.

Alcohol

Het Trimbos-instituut deed, in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, onderzoek naar de vraag wat weten Nederlanders over de persoonlijke en maatschappelijke schade van alcoholgebruik en vroeg deelnemers ook naar de invloed van de sociale omgeving op hun drinkgedrag. Opvallend is dat de meeste deelnemers niet weten dat overmatig alcoholgebruik het risico vergroot op verschillende typen kanker en dementie. Dat alcoholgebruik door de man voor de bevruchting het risico vergroot op een miskraam, is veelal ook onbekend. Het instituut heeft hier op donderdag 26 november een nieuwsbericht aan gewijd. Diverse media hebben hierover bericht. Hierbij de link naar het nieuwsbericht: <https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/bericht/schade-van-alcoholgebruik-onderschat>

Sport

Ruim een op de drie Nederlanders is minder gaan sporten tijdens de coronapandemie. Bijna een op de tien geeft aan zelfs helemaal gestopt te zijn. Dat blijkt uit het onderzoek 'Sportgedrag en effecten coronapandemie', uitgevoerd door Ipsos in opdracht van NOC*NSF. Bijna twee derde van de Nederlanders die minder zijn gaan sporten noemt als belangrijkste reden het feit dat de sportclub dicht is. Binnen de groep tot en met 18 jaar wordt die reden zelfs nog meer genoemd (71%).

Trouw heeft voor een artikel uitgezocht wat niet bewegen met het lichaam doet: <https://www.trouw.nl/binnenland/niet-bewegen-het-lichaam-takelt-binnen-een-paar-weken-al-af~b39eb7ab/>

Stikstof

Gelderse boeren en bedrijven die in de buurt van een natuurgebied veel stikstof uitstoten, hoeven geen telefoontje van de provincie te verwachten met een voorstel voor uitkoop. Dat stelt gedeputeerde Peter Drenth (CDA, verantwoordelijk voor landbouw, natuur en landschap) in Trouw: <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/gelderland-zit-tot-over-zijn-oren-in-de-stikstofcrisis-maar-gaat-zijn-grote-uitstoters-niet-opzoeken~b7916d4c/>

De Telegraaf sprak Marc Calon, voormalig voorzitter van land- en tuinbouworganisatie LTO Nederland over het stikstofdossier. In dit gesprek doet Calon scherpe uitspraken over boeren, Mesdag Zuivelfonds en over zijn eigen handelen in dit dossier: <https://www.telegraaf.nl/financieel/347258809/marc-calon-ex-lto-baas-boeren-hebben-zich-aan-te-passen-aan-de-regels>

Bestrijdingsmiddelen

Trouw heeft een artikel gewijd aan bestrijdingsmiddelen in de natuur. De cocktails die onderzoekers vinden in natuurgebieden komen niet alleen van boeren uit de buurt, sommige stoffen kunnen oude resten zijn van insectenverdelger DDT, of overgewaaid van ver buiten Europa. Hierbij de link naar het artikel: <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/overal-in-de-natuur-zit-gif-en-het-komt-overal-vandaan~bc296557/>

Bevolkingsonderzoek borstkanker

Zoals in eerdere persupdates aangekondigd heeft staatssecretaris Blokhuys op donderdag 26 november de Tweede Kamer geïnformeerd over het besluit om vrouw niet meer iedere twee jaar maar drie jaar uit te nodigen voor het bevolkingsonderzoek borstkanker. 5.1.2e is namens het RIVM hierover geïnterviewd door EenVandaag: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/screening-borstkanker-nu-landelijk-elke-3-jaar-in-plaats-van-2-jaar-door-tekort-aan-laboranten/>

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
T: 030 5.1.2e
M: 06 5.1.2e
5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Stafeenheid Communicatie en Documentaire Informatievoorziening

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | 5.1.2e | 3720 BA | Bilthoven
<http://www.rivm.nl>

De zorg voor morgen begint vandaag